کوشتارو برسیکردنی خەڵکی غەززە و ناڕەزایەتی جیهانی!.. نوری بەشیر

ڕۆژی ٢٠ی ئایار، “تۆم فلێچەر”؛ یاریدەدەری سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان بۆ کاروباری مرۆیی بە “بی بی سی” ڕاگەیاند؛ کارەساتێکی مرۆیی گەورە لە کەرتی غەززە بەڕێوەیە، نزیکەی ١٤ هەزار منداڵ مەترسی مردنیان لەسەرە ئەگەر لە ماوەی ٤٨ کاتژمێردا هاوکاری مرۆیی و خۆراکیان پێنەگات. ڕێکخراوە مرۆییەکان هۆشداریی دەدەن لەوەی سەرەتای کوشتار، برسێتی “مەترسییەکی گەورەیە لەسەر کەرتی غەززە”. لەم ڕووەوە ئەنتۆنیۆ گۆتێرێس، سکرتێری گشتی نەتەوە یەکگرتووەکان ڕایگەیاند، لەم هەفتەیەدا ڕەزامەندی لەسەر ٤٠٠ بارهەڵگر دراوە بۆ چوونە ناو غەززە، بەڵام ئەو پێداویستیانەی چوونەتە ناو غەززە، تەنها ١١٥ بارهەڵگر بووە. ئاماژەی بەوەشکرد تائێستا هیچ شتێک نەگەیشتووەتە “بەشی باکوری گەمارۆدراو”، هەرچەندە هەندێک ئارد و خۆراکی منداڵان و پێداویستی پزیشکی گەیشتوونەتە غەززە و هەندێک لە نانەواخانەکانی باشوور دەستیان بە کارکردن کردووەتەوە. گۆتێرێس وتی ئەمە دەکاتە “کەوچکێک لە هاوکاری لەکاتێکدا دەریایەک لە هاوکاری پێویستە”. هەروەها ڕێکخراوە مرۆییەکان تەئکید دەکەنەوە لەسەر ئەوەی کە هەرئێستا زیاتر لە نیوملیۆن کەس لەبەردەم هەڕەشەی مەرگدان و سەرجەم خەڵکی غەززەش لەهەلومەرجێکی زۆر ترسناکدا ژیان بەسەر دەبەن، بەهۆی نەبوونی خۆراک و دەرمان و لەژێر هەڕەشەی تۆپباراندن. هەروەها تەئکید لەوە دەکەنەوە کە ڕۆژانە پێویستە زیاتر لە ٤٠٠ بارهەڵگر، لە خواردن، دەرمان، بگەیەنرێتە غەززەو ئەو ناوچانەی برسێتی تێدا پەرەی سەندووە.

ڕاگەیاندنی ئەم هەواڵە ترسناکانە لەلایەن ڕێکخراوە گەورە جیهانییەکانی وەکو نەتەوە یەکگرتووەکان و ڕێکخراوە ئەمریکی و ئەوروپییەکانەوە، کە دڵی هەموو مرۆڤێکی ئینساندۆست دادەخورپێنێ، هاوکاتە لەگەڵ سەردانی ترەمپ بۆ وڵاتانی کەنداو باسکردن لە ئاشتی و ئارامی بۆ ناوچەکە! بەڵام لەناوەڕۆکدا ئاشتییەکە بۆ سازدانی بازرگانی نێوانیان لەسەر حسابی خەڵکی ناوچەکەو بەتایبەت خەڵکی فەڵەستین.

هەلومەرجی فەڵەستین و بەتایبەت غەززە، بەدوای زیاتر لە ٤٦٠ ڕۆژ لە

کۆمەڵکوژی و ئاوارەیی و برسێتی، لەلایەن حکومەتی سەرمایەداری و فاشیستی دژی ئینسانی ئیسرائیلەوە، کە سەدان هەزار کەسی کردە قوربانی، نائەزایەتی جیهانی لێکەوتەوە، نەک هەر بەدژی حکومەتی ناتانیاهۆ، بەڵکو بەدژی حکومەتانی سەرمایەداری جیهانی و لەسەروی هەموویانەوە بەدژی: ئەمریکا، بەریتانیا و وڵاتانی ئەوروپا کە کۆمەکی حکومەتی ئیسرئیلیان دەکەن و لە پاڵ کوشتارەکانیدا ڕاوەستاون. لەژێر ئەم فشارانەدا بوو کە بە ناوبژیوانی وڵاتانی قەتەر و ئەمریکا لە ١٥ی کانونی یەکەمی ئەمساڵدا ئەوە ڕاگەیانرا کە لەنێوان حکومەتی ئیسرئیل و حەماسدا ئاگربەست دەکرێ و ئامانج لێی کۆتاییهێنانە بە شەڕی ١٥ مانگە و ئازادکردنی دەستبەسەرکراوانی ئیسرائیل لە بەرامبەر ئازادکردنی دیلە فەلەستینییەکاندا. ئەوەش لە ئاستی فەلەستین و جیهاندا بوە جێگای خۆشحاڵی خەڵک و ئومێدیان خواست کە بەو ئاگربەستە کۆتایی بەکوشتارو برسیکردن بهێنرێت.

بەڵام هەر لەیەکەمین ڕۆژەکانی ئاگربەستەوە هەواڵێک لە وەستانی شەڕی حکومەتی ئیسرائیل دژ بەخەڵکی غەززە نەبوو، تاکو ئێستا ئیسرائیل بەردەوامە لەسەر کوشتارو کاولکاری و برسێتی خەڵکی غەززە، بەپێی هەندێ سەرچاوە، کوشتارو برسێتی لەم چوارمانگەی ئاگربەستدا بە نسبەتێکی زۆر بەرزبۆتەوە! لەکۆڵینەوەیەکی شۆکهێنەر ئاماژە بەوە دەکات کە ژمارەی ڕاستەقینەی قوربانیانی شەڕی حکومەتی ئیسرائیل بە سەر غەززە بە زیاتر لە ٦٤ هەزار کەس دەخەمڵێنرێت، بەجیا لە بێسەروشوێن بوونی هەزاران کەسی دیکە. بەبەراورد بە ئامارەکانی وەزارەتی تەندروستی فەلەستین بە ڕێژەی ٤١٪ زیادی کردووە. لەو ڕێژەیە ٥٩.1٪ی قوربانییەکان ژن و منداڵ. سیما باهوس، بەڕێوەبەری جێبەجێکاری ڕێکخراوەی نەتەوە یەکگرتووەکان بە یەکسانیی ڕەگەزی و بەهێزکردنی ژنان هۆشداری دا : “لە غەززە، لە ئۆکتۆبەری ٢٠٢٣ وە زیاتر لە ٢٥ هەزار ژن و کچ کوژراون، بەتێکڕا هەر کاژێرێک ژنێک و کچێک کوژراون.” هەروەها نوسینگەی ناوەندی ئاماری فەلەستین تەئکید لە کوژرانی ١٨ هەزار منداڵ دەکاتەوە.

برسێتی لە غەززەدا لەئاستێکی ترسناکدایە! لەگەڵ ئەوەی کۆمەکێکی جیهانی زۆر لەسەر سنورەکانی غەززە لەلایەن حکومەتی ئیسرائیلەوە ڕاگیراون. مەزەندەدەکرێ بە ٩ هەزار بارگەڵگر، لە پێداویستی خواردن و دەرمان و شیری منداڵ. بەڵام سەرباری هوشداری نەتەوە یەکگرتوەکان سەبارەت بە مەترسی برسێتی لەغەززەدا، بەڵام حکومەتی ناتانیاهۆ ڕێگای تەنها بەنزیکەی ١٠٠ بارگەڵگر داوە لە ڕۆژی چوار شەممەی ڕابردوودا کە بچنە ناو غەززەوە. لەم ڕووەوە ئەنتۆنیۆ گۆتێرێس زۆر نیگەرانەو ئەو هەلومەرجە بە بەربەریەت ناو دەبات و

هەروەها ڕێکخراوە مرۆییەکان تەئکید لەوە دەکەنەوە کە بە بەرگرتن بە برسێتی و کارەسات لە غەززە، ڕۆژانە پێویست بە زیاتر لە ٤٠٠ بارهەڵگر لە کۆمەک هەیە. ئەگەرچی قسەش لەسەر دزینی بارهەڵگرەکان هەیە، بەوەی بەشێک لەبار هەڵگرەکان لەلایەن ئیسرائیلەوە بەرەو شوێنێ نادیار دەبرێن و هەروەها چەکداری نەناسراویش هەوڵی بردنی بارهەڵگرەکان دەدەن. لەپاڵ ئەوەدا ئەو یارمەتیانەی خەڵکی غەززە بووە بە سەرچاوەیەکی بازرگانی بۆ هەندێ لایەن و لەوانە حکومەتی ئۆردن بەرامبەر گومرگێکی زۆر وەردەگرێت.

ئەم وەحشیگەرییەی لەغەززە بەڕێوەدەچێت، تەنیا ناتانیاهۆ و حکومەتەکەی لێی بەرپرس نین، بەڵکو دەوڵەتانی سەرمایەداری ئەوروپا و ئەمریکا شەریکی ئەم تاوانەن بەناوی ئەوەی کە ئیسرائیل بەرگری لەخۆی دەکات بەرامبەر بە تیرۆر! لەکاتێکدا بەپێی ڕاگەیاندنی دەزگاکانی بەرژوازی چواردە هەزار منداڵ و نیو ملیۆن مرۆڤ لەبەردەم مەرگدان، کەچی چەند سەد کیلۆمەترێک لەولای غەززەوە، لەسەر مەرگی ئەو منداڵانە لە وڵاتانی کەنداو شادی و خۆشی بازرگانی بەناوی ئاشتی بۆ ڕۆژهەڵات ناوەڕاست سازدەکەن!

بەڵام ناڕەزایەتی خەڵکی مرۆڤدۆستی جیهان دژ بەم بەربەریەتە بەردەوامە، ئەوەبوو ئەم هێزە بەرفراوانە، لە خەڵکی ئازادیخواز و مرۆڤدۆست، لە چەپ و سۆشیالیست، ڕۆژەکانی ١٧ و ١٨ی ئایار ناڕەزایەتیەکی بەرچاو و گەورەی سەدان هەزاری لەدەی ئەوروپادا بەدژی حکومەتی ئیسرائیل و هاوپەیمان و هاوکارانی دەستپێکرد. لەبەریتانیا زیاتر لە نیو ملیۆن کەس و لە هۆڵەندا زیاتر لە سەد هەزار کەس کۆبوونەوە بۆ ناڕەزایەتی دەربڕین ڕژانە سەرشەقام. دژی برسیکردن و کوشتاری خەڵکی غەززەو خوازیاری ڕاگرتنی پەیوەندی و هاوکاری ئەو حکومەتانەیان دەکرد لەگەڵ حکومەتی ئیسرائیلدا، هەروەها داوای چارەسەری یەکجاری کێشەی فەلەستینیان دەکرد بە ئەوەی کۆمەڵکوژی و برسێتی ڕابوەستێت و دووبارە نەبێتەوە.

ئەم هێزە ئازادیخوازو مرۆڤدۆستە لە ١٩ مانگی ڕابردوی جەنگی ئیسرائیل بەدژی خەڵکی فەلەستین بەردەوام بووە لە ناڕەزایەتی و لەمەیداندابووە، نەک تەنیا فشاربووە بەسەر حکومەتەکەی ناتانیاهۆ، بەڵکو فشاربوون بەسەر ئەمریکاو وڵاتانی ئەوروپاو ڕێکخراوەکانی UN و دادگای دادی نێودەوڵەتی، کەهەندێ ڕێکار بگرنەبەر. هەر لەژێر ئەم فشاری هێزەدایە کە وڵاتەکانی؛ بەریتانیا، کەنەداو فەڕەنسا دەیانەوێت پەیوەندیە بازرگانیەکانیان کەمبکەنەوە لەگەڵ حکومەتی ئیسرائیلدا، هەر لەژێر ئەم فشارەی ئازادیخوازاندایە کە بڕیارە نەتەوە یەکگرتووەکان کۆنفرانسێکی نێودەوڵەتی لەڕۆژەکانی ١٧ بۆ ٢٠ی حوزەیران لە نیویۆرک بەڕێوەببات بە کاراکردنەوەی بیرۆکەی

چارەسەری دوو دەوڵەت بۆ ئیسرائیل و فەلەستین.

بەداخەوە هەموو ئەم کارەساتە مرۆییانە لە غەززەو لە جیهاندا، لەکاتێکدا ڕوودەدەن کە مەیدان بۆ هێرشی سەرمایەداری بەسەر مرۆڤایەتی رۆژانە توندتر دەبێتەوە بەهۆی لە مەیداندا نەبوونی رێکخراوی بەهێزی کۆمۆنیستی و کرێکاری و نەبوونی حکومەت و حزب و رێکخراوی خۆیان کە هێزی ئەوەیان هەبێت رێگە بگرن لەو بەربەریەتەی دنیای سەرمایەداری ئەمڕۆ، کە بە بەرچاوی کۆمەڵگای مرۆڤایەتیەوە ئەنجامدەدرێت. ئەوەی هەیە هێزێکی جەماوەری فراوانی مرۆڤدۆستە لەئاستی دنیادا بەدژی ئەو فاشیەتەی دنیای سەرمایەداری و کۆمەڵکوژی و برسیکردن لەلایەن ناتانیاهۆو هاوپەیمانەکانیەوە، دێتە سەر شەقام و ناوەندی شارەکان و دەڵێت نا بە کۆمەڵکوژی مرۆڤ، نا بە برسیکردن و کاولکاری، نا بە بەربەریەتی دنیای سەرمایەداری، بەڵێ بە چارەسەری یەکجاری کێشەی فەلەستین.